

HALFJAARRAPPORT

2017

Verslag van de Raad van Bestuur

Verslag van de Raad van Bestuur - halfjaarresultaat 2017
Onzekerheden in het tweede halfjaar van 2017
Verklaring van de Raad van Bestuur van Achmea B.V.

Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

Geconsolideerd overzicht van de financiële positie
Geconsolideerde winst- en verliesrekening
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen
Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht
Toelichting op de Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening
Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant

Verslag van de Raad van Bestuur

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR - HALFJAARRESULTAAT 2017

Woord van de voorzitter

Achmea kende een goede start van het jaar, waarbij de positieve bijdrage van eerder getroffen rendementsmaatregelen zichtbaar zijn geworden. Het operationeel resultaat over de eerste zes maanden van dit jaar is mede daardoor toegenomen naar €223 miljoen, waar vorig jaar onder invloed van met name de aanzienlijke hagelcalamiteit nog een negatief resultaat werd geboekt. Ook gecorrigeerd voor de schade door dit noodweer van vorig jaar, nam het resultaat over het eerste halfjaar fors toe. We hebben een structurele kostendaling van 8% gerealiseerd met een hogere premieomzet bij onze kernactiviteiten zorg- en schadeverzekeringen. De aanhoudend hoge waardering van onze klanten en de stijging van ons resultaat is een groot compliment waard voor alle collega's.

Centraal Beheer, Interpolis en FBTO kenden een verdere groei in klanten met een schadeverzekering tegen lagere kosten. De goede prestaties komen tot stand ondanks een hogere (letsel)schadelast. Het gebruik van smartphones en andere apparaten in het verkeer leidt tot een aanzienlijke toename van de kans op een ernstig ongeval. De trend van toenemende frequentie van nieuwe (letsel)schades zet daarmee door. De commerciële en strategische samenwerking met Rabobank verloopt goed. Het volledige dienstenpakket dat met partner Rabobank wordt aangeboden is vernieuwd. Bij onze zorgverzekeringsactiviteiten steeg het aantal nieuwe klanten met bijna 20.000. De afgelopen jaren hebben zorgverzekeraars de premiestijging beperkt gehouden door de inzet van reserves. Dit is uiteraard geen houdbare situatie. Achmea streeft naar een kostendekkende premie om zo voor onze verzekerden grote schokken in de premieontwikkeling te voorkomen.

Onze strategie voor Oudedagsvoorzieningen ontwikkelt zich goed. De instroom van nieuwe klanten in het Centraal Beheer APF droeg met €1 miljard bij aan de stijging van het vermogen onder beheer bij Achmea Investment Management naar €117 miljard. Bij onze serviceorganisatie Pensioen & Leven werd een verdere sterke daling van de uitvoeringskosten gerealiseerd met behoud van het hoge niveau van dienstverlening aan onze klanten. Ook internationaal benutten we de digitale competenties van Achmea: we lopen voorop met schade- en zorgverzekeringen via online en bancaire distributie. Onze internationale activiteiten laten een aanhoudende groei van marktaandeel zien met een premiegroei van 8% in lokale valuta. Met onze kennis van online verzekeren, verwachten we binnenkort met een partner ook in Canada actief te zijn.

Onze financiële positie is sterk gebleven met een stijging van ons solvabiliteitspercentage naar 185%. We hebben bovendien de rentegevoeligheid van onze solvabiliteit verlaagd, door de implementatie van een ander hedgingbeleid.

De resultaten over het eerste halfjaar geven ons het vertrouwen dat we op de goede weg zijn om onze doelstellingen voor de lange termijn te realiseren. Het is echter te vroeg om uit te gaan van rechtstreekse financiële voortzetting van deze resultaten voor het hele jaar. Als koploper in mobiele en online dienstverlening zijn veel van onze verzekeraars toonaangevend in de verzekeringssector. Relevant zijn daarbij het uitgangspunt. We blijven daarom volop investeren in innovatie. We verwachten daarmee een verdere verhoging van ons resultaat, een verdere stijging van de klanttevredenheid en het behoud van onze gezonde financiële positie te realiseren.

Verslag van de Raad van Bestuur

Financiële resultaten

Achmea kende een goede start van het jaar, waarbij de eerste positieve bijdragen aan het resultaat van ons verbeterde fundament zichtbaar zijn. Het operationele resultaat steeg fors naar €223 miljoen (eerste halfjaar 2016: €41 miljoen negatief).

Het resultaatsherstel is met name sterk bij onze schadeverzekeringsactiviteiten waar zowel premie-, als schadebeheersings- en kostenmaatregelen hebben geleid tot een aanzienlijke stijging van het resultaat. Onze zorgactiviteiten boekten per saldo een hoger resultaat met enerzijds een gunstige ontwikkeling van de zorgkosten op het huidige tekenjaar en anderzijds lagere verwachte vereveningsbijdragen op voorgaande jaren. Bij onze serviceorganisatie Pensioen & Leven hebben we de uitvoeringskosten verder verlaagd, maar kennen we een lager technisch resultaat door een herijking van een voorziening voor arbeidsongeschiktheid en lagere beleggingsinkomsten. Het afgelopen halfjaar waren wij volop actief met onze nieuwe strategie op Oudedagsvoorzieningen. De eerste klanten zijn ingestroomd in het Centraal Beheer APF. Het resultaat verbeterde doordat de opstart- en investeringskosten zijn verminderd. Onze internationale groei verloopt volgens plan langs de weg van de kerncompetenties: schade en digitale en bancaire distributie. Over het eerste halfjaar van 2017 hebben we verder geïnvesteerd in het operationaliseren van deze strategie. Het segment Overige activiteiten draagt positief bij aan de verbetering van ons resultaat door verlaging van onze kosten en hogere winstgevendheid uit onder meer vastgoedvermogensbeheers- en herverzekeringsactiviteiten.

OPERATIONEEL RESULTAAT SEGMENTEN

	(€ MILJOEN)	
	H1 2017	H1 2016
Schade & Inkomen Nederland	105	-124
Zorg Nederland	28	2
Pensioen & Leven Nederland	102	187
Internationale activiteiten	6	8
Oudedagsvoorzieningen	4	-13
Overige activiteiten	-22	-101
	223	-41

Het nettoresultaat is toegenomen naar €171 miljoen (eerste halfjaar 2016: €26 miljoen negatief). In het nettoresultaat is opgenomen het negatieve transactieresultaat op de geplande migratie van vijf verplichte bedrijfstakpensioenfondsen naar Centric. Daarnaast hebben we over het afgelopen halfjaar een positief resultaat geboekt uit de afwikkeling van de overdracht van de private banking activiteiten van Staalbankiers en de verkoop van Winnock. In het eerste halfjaar 2016 hadden we éénmalig een transactieresultaat op de liquidatie van een buitenlandse entiteit. De effectieve belastingdruk over het eerste halfjaar van 2017 bedraagt 23,9%.

SAMENSTELLING NETTORESULTAAT

	(€ MILJOEN)	
	H1 2017	H1 2016
Operationeel resultaat	223	-41
Transactieresultaat verkopen	2	-6
Resultaat voor belastingen	225	-47
Belastingen	54	-21
Nettoresultaat	171	-26

Bruto premieomzet

De bruto premieomzet is in het eerste halfjaar van 2017 stabiel gebleven op €16.947 miljoen (eerste halfjaar 2016: €16.944 miljoen). We zien hogere premie-inkomsten bij onze schade-activiteiten door groei van met name de particuliere schade portefeuille. Daarnaast zorgen hogere klantenaantallen bij onze zorgactiviteiten voor een hogere bruto premieomzet. Op groepsniveau heeft deze groei een afname van de premieomzet op de 'closed book' pensioen- en levenactiviteiten gecompenseerd.

Bedrijfskosten

Over de eerste helft van 2017 bedragen de bruto bedrijfskosten¹ €1.075 miljoen, een afname van 11% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar (eerste halfjaar 2016: €1.209 miljoen). De daling in de bruto bedrijfskosten is voornamelijk het gevolg van lagere personeelskosten door een forse afname van het aantal arbeidsplaatsen. Ook realiseren we kostenbesparingen door de afbouw van

¹ Bruto bedrijfskosten betreft de Bedrijfskosten in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening, vóór toerekening aan schadebehandeling, verminderd met de acquisitiekosten en commissiekosten.

Verslag van de Raad van Bestuur

Staalbankiers activiteiten en binnen IT en huisvesting door contractaanpassingen. Ten slotte zorgt het wijzigen van de pensioenregeling binnen enkele zorgentiteiten voor een éénmalige daling van de kosten. Gecorrigeerd voor de effecten van de afbouw van Staalbankiers en de gewijzigde pensioenregeling bedraagt de structurele kostendaling 8%.

Tegelijkertijd blijven we onverminderd investeren in de vernieuwing van ons bedrijf met de ontwikkeling van innovatieve concepten en onze strategische programma's, waaronder de strategie op Oudedagsvoorzieningen, de commerciële samenwerking met Rabobank en internationale groei.

Het aantal arbeidsplaatsen is in Nederland in het eerste halfjaar 2017 verder afgenomen van 15.270 tot 14.630 door zowel een afname in interne als externe medewerkers. Het aantal interne medewerkers in Nederland is ten opzichte van einde jaar 2016 afgenomen van 12.959 tot 12.340. Deze daling is het gevolg van een voortdurende verbetering van de efficiency van ons bedrijf en een andere manier van werken. Wendbaarheid en flexibiliteit zijn daarbij essentieel om ons aan te kunnen blijven passen aan de steeds snellere veranderingen in onze omgeving en de wensen van onze klanten. Agile werken en het werken in 'marktgerichte ketens' zijn hier voorbeelden van. Eerder communiceerden we de verwachting dat hierdoor het aantal arbeidsplaatsen bij onze groep met zo'n 2.000 verder zal afnemen tot 2020. Hier passen wij ook onze huisvesting op aan, waarbij we onze werkzaamheden op vijf kernlocaties concentreren: Apeldoorn, Leeuwarden, Leiden, Tilburg en Zeist.

In het buitenland nam het aantal FTE in het eerste half jaar van 2017 licht toe met 2% tot 3.038 in lijn met onze plannen.

Beleggingen

De opbrengsten uit onze beleggingsportefeuille voor eigen rekening en risico zijn over de eerste zes maanden van dit jaar afgenomen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Per saldo kwamen de totale beleggingsopbrengsten² uit op €597 miljoen (eerste halfjaar van 2016: €637 miljoen), een daling van €40 miljoen. Deze afname komt voornamelijk door lagere directe beleggingsopbrengsten uit vastrentende waarden doordat beleggingen met een hoger rendement na inlossing herbelegd worden tegen een gemiddeld lagere rente.

De waardeontwikkeling door beweging in de marktrente van onze vastrentende waarden en interestderivaten in ons Nederlands Pensioen- en Levenbedrijf is niet direct in het resultaat zichtbaar. Alle gerealiseerde en niet gerealiseerde beleggingsresultaten op vastrentende waarden en interestderivaten voor eigen rekening en risico worden apart gezet in het zogenaamde Fund for Future Appropriation (FFA). Dit is een onderdeel van de technische voorzieningen ter dekking van de verplichtingen aan onze klanten met een pensioen- of levensverzekering in verband met nog niet in winstdeling betrokken resultaten. Door de gestegen marktrentes is het FFA met €1,1 miljard afgenomen in het eerste halfjaar van 2017 tot €6,7 miljard.

De waarde van de beleggingsportefeuille is met name door de daling van de waarde van de vastrentende portefeuille in het eerste halfjaar 2017 met 2% afgenomen tot € 46,7 miljard (2016: € 47,4 miljard). Deze daling is het gevolg van de rentestijging over het eerste halfjaar van 2017. Stijgende aandelenkoersen hebben deze daling gedeeltelijk kunnen compenseren.

In de eerste helft van dit jaar hebben we de hypotheekportefeuille van het verzekeringsbedrijf in lijn met onze groei doelstellingen verder uitgebouwd met €0,7 miljard tot €6,6 miljard.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is in het eerste halfjaar van 2017 met €117 miljoen toegenomen tot €9.899 miljoen (2016: €9.782 miljoen). Deze toename is voornamelijk het gevolg van het positieve nettoresultaat van €171 miljoen. Het eigen vermogen werd daarnaast beïnvloed door dividend en couponbetalingen van in totaal €41 miljoen en door mutaties in de reserve koersverschillen als gevolg van met name koersontwikkelingen van de Turkse Lira. De resterende mutaties hebben per saldo een effect van €3 miljoen positief.

² De Beleggingsopbrengsten zijn opgebouwd uit de Beleggingsopbrengsten (voor eigen rekening en risico) in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening inclusief Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures en Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen, geschoond voor beleggingsopbrengsten die een directe relatie hebben met de verzekeringsverplichtingen (zowel fair value als overige).

Verslag van de Raad van Bestuur

ONZEKERHEDEN IN HET TWEEDE HALFJAAR VAN 2017

De risico's en onzekerheden waaraan Achmea Groep (hierna te noemen: Achmea) is blootgesteld zijn in meer detail beschreven in de kapitaal- en risicomanagement paragraaf in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016. Deze kapitaal- en risicomanagement paragraaf beschrijft tevens Achmea's risicomanagement- en beheersingssysteem waar een strategische risicoanalyse (met een identificatie van de belangrijkste geïdentificeerde risico's) alsmede gevoeligheden onderdeel van uitmaken. Achmea onderscheidt daarbij de volgende risicotypen: verzekeringsrisico, marktrisico, waaronder renterisico, tegenpartijrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico en compliance risico.

Achmea is als verzekeringsmaatschappij door de aard van haar werkzaamheden blootgesteld aan een verscheidenheid van risico's. Met name renterisico en veranderingen in financiële markten zijn zeer relevant. Ook zijn economische en politieke ontwikkelingen onder meer ten aanzien van Zorgverzekeringen van invloed. De risico's kunnen van invloed zijn op Achmea's financiële positie en resultaat in het tweede halfjaar van 2017.

Willem van Duin

Voorzitter van de Raad van Bestuur van Achmea B.V.

15 augustus 2017

Verslag van de Raad van Bestuur

VERKLARING VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN ACHMEA B.V.

De Raad van Bestuur heeft de Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening van Achmea B.V. voor de periode eindigend op 30 juni 2017 (hierna: de halfjaarrekening) beoordeeld en op 7 augustus 2017 toestemming verleend om deze voor te leggen aan de Raad van Commissarissen. De Raad van Bestuur heeft de halfjaarrekening op 15 augustus 2017 goedgekeurd voor publicatie.

De Raad van Bestuur van Achmea B.V. verklaart dat, voor zover de Raad van Bestuur bekend, de halfjaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, verplichtingen, financiële positie en het nettoresultaat van Achmea B.V. De halfjaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de door de Europese Unie aanvaarde International Financial Reporting Standards zoals van kracht per 30 juni 2017, in het bijzonder IAS 34 'Interim Financial Reporting'. De Raad van Bestuur is van mening dat de informatie opgenomen in deze halfjaarrekening geen omissies bevat die de reikwijdte van gedane uitspraken substantieel zullen veranderen. Verder verklaart de Raad van Bestuur van Achmea B.V. dat, voor zover de Raad van Bestuur bekend, het Verslag van de Raad van Bestuur een getrouw beeld geeft van de informatie vereist krachtens artikel 5:25d van de Wet op het financieel toezicht.

Zeist, 15 augustus 2017

Raad van Bestuur

W.A.J. (Willem) van Duin, Voorzitter
R. (Roelof) Konterman, Vice-voorzitter
M.A.N. (Michel) Lamie, CFO
R. (Robert) Otto
B.E.M. (Bianca) Tetteroo
H. (Henk) Timmer, CRO

Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

ACHMEA B.V.

VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

30 JUNI 2017

Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE (VOOR BESTEMMING VAN HET RESULTAAT)

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Activa			
Immateriële activa	5	812	825
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		153	145
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen		416	431
Vastgoedbeleggingen	6	1.140	1.129
Beleggingen	7	45.514	46.294
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders		19.127	18.941
Kredietportefeuille bankbedrijf		13.239	13.679
Latente belastingvorderingen		670	739
Overlopende acquisitiekosten		155	156
Te ontvangen vennootschapsbelasting		54	94
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen		1.308	1.397
Vorderingen en overlopende activa		13.996	7.003
Liquide middelen		1.392	2.171
		97.976	93.004
Activa geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'	4		11
Totaal activa		97.976	93.015
Eigen vermogen			
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		9.890	9.774
Minderheidsbelang		9	8
Totaal eigen vermogen		9.899	9.782
Verplichtingen			
Verzekeringsverplichtingen	8	50.981	45.174
Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen		16.216	16.171
Beleggingscontracten		2.752	2.613
Pensioenvoorzieningen	9	889	960
Overige voorzieningen		340	374
Toevertrouwde middelen bankbedrijf		5.583	5.548
Leningen en opgenomen gelden	10	6.792	6.994
Derivaten		898	1.565
Latente belastingverplichtingen		10	10
Overige schulden		3.616	3.822
		88.077	83.231
Verplichtingen geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'	4		2
Totaal verplichtingen		88.077	83.233
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		97.976	93.015

Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

(€ MILJOEN)

	EERSTE HALFJAAR 2017	EERSTE HALFJAAR 2016
Baten		
Bruto premies Schade	2.352	2.313
Bruto premies Zorg	13.530	13.313
Bruto premies Leven	1.065	1.318
Totaal bruto premies	16.947	16.944
Herverzekeringspremies	-185	-226
Mutatie in voorziening voor niet-verdiende premies (na aftrek van herverzekering)	-7.038	-6.911
Netto verdiende premies	9.724	9.807
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures	2	1
Beleggingsopbrengsten	456	482
Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen	-654	2.620
Opbrengsten uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	692	401
Opbrengsten uit bancaire activiteiten	224	257
Provisie- en commissiebatens en opbrengsten uit dienstverleningscontracten	198	198
Overige baten	34	16
Totale baten	10.676	13.782
Lasten		
Bruto schaden en uitkeringen	9.934	10.159
Bruto mutaties verzekeringsverplichtingen eigen rekening	-165	131
Aandeel herverzekeraars in schaden, uitkeringen en mutaties verzekeringsverplichtingen	-56	-253
Winstdeling en kortingen voor polishouders	-723	2.308
Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	43	-96
Reële waardemutaties en uitkeringen uit hoofde van beleggingscontracten	64	5
Bedrijfskosten	1.126	1.310
Bancaire lasten	138	175
Rente en vergelijkbare lasten	31	32
Overige lasten	59	58
Totale lasten	10.451	13.829
Resultaat voor belasting	225	-47
Vennootschapsbelasting	54	-21
Nettoresultaat	171	-26
Nettoresultaat toekomend aan:		
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	170	-26
Minderheidsbelang	1	0
Gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen	400.484.892	400.484.892
Resultaat per aandeel	0,32	-0,17

Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

(€ MILJOEN)

	EERSTE HALFJAAR 2017	EERSTE HALFJAAR 2016
Nettoresultaat	171	-26
Posten die niet worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening		
Herwaarderings van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten ¹	4	-19
Ongerealiseerde winsten en verliezen op terreinen en gebouwen voor eigen gebruik ²	1	6
Totaal posten die niet worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening	5	-13
Posten die kunnen worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening		
Valutaverschillen bij omrekening van vreemde valuta (inclusief realisaties) bij dochtermaatschappijen, deelnemingen, immateriële activa, geassocieerde deelnemingen en joint ventures ³	-16	4
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop' ²	-218	1.259
Aandeel in overig totaal resultaat van Geassocieerde deelnemingen en joint ventures ²	7	1
Ottrekking uit en toevoeging aan voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders ²	285	-1.077
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop ²	-86	-50
Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop ²	7	15
Totaal posten die kunnen worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening	-21	152
Netto overig totaalresultaat	-16	139
Totaalresultaat	155	113
Totaalresultaat toekomend aan:		
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	154	113
Minderheidsbelang	1	0

¹ Verantwoord als onderdeel van de Overige reserves

² Verantwoord als onderdeel van de Herwaarderingsreserve

³ Verantwoord als onderdeel van Reserve valuta koersverschillen

Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET TOTAAL EIGEN VERMOGEN

(€ MILJOEN)

2017	AANDELEN KAPITAAL / AGIO	EIGEN AANDELEN	WETTE- LIJKE RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	RESERVE KOERS- VER- SCHILLEN	HEDGING RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESUL- TAAT OVER HET BOEKJAAR	OVERIGE EIGEN VER- MOGENS INSTRU- MENTEN	SUB TOTAAL EIGEN VER- MOGEN *	MINDER HEIDS BELANG	TOTAAL EIGEN VER- MOGEN
Balans per 1 januari	11.357	-235	687	830	-320	-7	-3.505	-383	1.350	9.774	8	9.782
Netto overig totaalresultaat				-4	-16		4			-16		-16
Nettoresultaat								170		170	1	171
Totaalresultaat				-4	-16		4	170		154	1	155
Bestemming van reserves			3	13	-1		-398	383				
Dividend- en couponbetalingen							-41			-41		-41
Overige mutaties							3			3		3
Balans per 30 juni	11.357	-235	690	839	-337	-7	-3.937	170	1.350	9.890	9	9.899

* Subtotaal eigen vermogen betreft: Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

In 2017 is een bedrag van €20 miljoen (eerste halfjaar 2016: €20 miljoen) aan dividend op preferente aandelen uitgekeerd (waarvan Achmea B.V. €3 miljoen als dividend heeft terugontvangen uit hoofde van de certificaten die zij houdt in Stichting Administratiekantoor Achmea Tussenholding) en een bedrag van €24 miljoen na belasting (eerste halfjaar 2016: €24 miljoen na belasting) aan couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten. Er is geen dividend betaald aan houders van gewone aandelen (eerste halfjaar 2016: €147 miljoen).

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET TOTAAL EIGEN VERMOGEN

(€ MILJOEN)

2016	AANDELEN KAPITAAL / AGIO	EIGEN AANDELEN	WETTE- LIJKE RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	RESERVE KOERS- VER- SCHILLEN	HEDGING RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESUL- TAAT OVER HET BOEKJAAR	OVERIGE EIGEN VER- MOGENS INSTRU- MENTEN	SUB TOTAAL EIGEN VER- MOGEN *	MINDER HEIDS BELANG	TOTAAL EIGEN VER- MOGEN
Balans per 1 januari	11.357	-235	672	686	-271	-7	-3.672	385	1.350	10.265	17	10.282
Netto overig totaalresultaat				154	4		-19			139		139
Nettoresultaat								-26		-26		-26
Totaalresultaat				154	4		-19	-26		113		113
Bestemming van reserves			6	10			369	-385				
Dividend- en couponbetalingen							-188			-188		-188
Overige mutaties				-2			-2			-4	-9	-13
Balans per 30 juni	11.357	-235	678	848	-267	-7	-3.512	-26	1.350	10.186	8	10.194

* Subtotaal eigen vermogen betreft: Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

VERKORT GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(€ MILJOEN)

	EERSTE HALFJAAR 2017	EERSTE HALFJAAR 2016
Netto liquide middelen per 1 januari	2.171	2.117
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor belasting	225	-47
Aanpassingen van items zonder kasstromen en herrubriceringen	191	-2.445
Mutaties in activa en verplichtingen	-932	322
Operationele kasstromen niet begrepen in het resultaat voor belasting	-176	1.323
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-692	-847
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings, overnames en direct rendement op beleggingen	-31	-38
Desinvesteringen en verkopen	16	27
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-15	-11
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-72	-222
Netto kasstroom	-779	-1.080
Liquide middelen saldo per 30 juni	1.392	1.037
Liquide middelen omvatten de volgende posten:		
Kas- en banksaldi	1.309	838
Direct opvraagbare deposito's	83	199
Liquide middelen per 30 juni	1.392	1.037

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

ALGEMENE INFORMATIE

Achmea B.V. is een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Nederlands recht en statutair gevestigd te Zeist. Het hoofdkantoor is gevestigd aan de Handelsweg 2 te Zeist. De Achmea Groep (hierna te noemen: Achmea) bestaat uit Achmea B.V. en de entiteiten waarover zij overheersende zeggenschap ("control") uitoefent. Deze Verkorte geconsolideerde halfjaarrekening (hierna: de halfjaarrekening) maakt onderdeel uit van het halfjaarrapport, waarin tevens het Verslag van de Raad van Bestuur is opgenomen.

1. WAARDERINGSGRONDSLAGEN

A BASIS VOOR PRESENTATIE

De halfjaarrekening van Achmea B.V. is opgesteld in overeenstemming met de International Accounting Standard 34 'Interim Financial Reporting' zoals aanvaard door de Europese Unie. De voor het opstellen van deze halfjaarrekening gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards - met inbegrip van de International Accounting Standards (IAS) en interpretaties - zoals van kracht per 30 juni 2017 en aanvaard door de Europese Unie. De halfjaarrekening moet in samenhang met de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016 worden gelezen. Achmea B.V.'s geconsolideerde jaarrekening over 2016 is beschikbaar op www.achmea.com. Alle bedragen in de halfjaarrekening zijn in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld.

B WIJZIGINGEN IN DE VERSLAGGEVING

Binnen het segment Schade & Inkomen Nederland is de systematiek met betrekking tot het bepalen van de opbrengsten, lasten en resultaten uit volmachten gewijzigd. Dit betreft omzet die voortkomt uit contracten met volmachten waarbij de volmachten contracten afsluiten met de polishouder namens Achmea en de volmachten namens Achmea premie en schade incasseren, betalen en verrekenen met de polishouder onder aftrek van provisie. Vóór 2017 werden opbrengsten, lasten en resultaten met een kwartaal vertraging verwerkt omdat meer recente, betrouwbare informatie niet tijdig beschikbaar was. Aanvullend werd een beoordeling gedaan of voorlopige cijfers van het laatste kwartaal aanleiding gaven tot een aanpassing van de resultaten uit volmachten. Door een versnelling in de rapportering van het resultaat van de volmachten is het met ingang van 2017 niet meer noodzakelijk om de opbrengsten, lasten en resultaten met een kwartaal vertraging te verwerken. Het effect van deze stelstelwijziging in de eerste helft van 2017 op Bruto premies Schade is €-4 miljoen (2016: €4 miljoen), Mutatie in voorziening voor niet-verdiende premies (na aftrek van herverzekering) is €1 miljoen (2016: €-3 miljoen), Bruto schaden en uitkeringen is €10 miljoen (2016: €3 miljoen), Bruto mutaties verzekeringsverplichtingen eigen rekening is €-9 miljoen (2016: €-8 miljoen), Herverzekering is €1 miljoen (2016: €1 miljoen) en Bedrijfskosten €1 miljoen (2016: €0 miljoen). Het effect op het resultaat voor belasting is daarmee €0 miljoen (2016: €-3 miljoen).

De overige waarderingsgrondslagen en berekeningsmethoden zoals gebruikt voor het opstellen van deze halfjaarrekening zijn dezelfde als die gehanteerd zijn bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016 met uitzondering van de per 1 januari 2017 van toepassing geworden wijzigingen in de IFRS-EU standaarden:

- Amendments to IAS 7: Disclosure initiative (initiatief gericht op het verbeteren van de effectiviteit van de toelichtingen in de financiële verslagen).
- Amendments to IAS 12: Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses (verduidelijking van de vereisten voor het opnemen van actieve belastinglatenties voor ongerealiseerde verliezen op vastrentende waarden die worden gewaardeerd op reële waarde).
- Annual improvements to IFRSs 2014-2016 cycle: jaarlijkse verbeteringen bestaande uit een aantal niet-urgente wijzigingen.

Deze wijzigingen hebben geen impact op het Totaal eigen vermogen en Nettoresultaat van Achmea.

WIJZIGINGEN IN STANDAARDEN EN AANPASSINGEN MET EEN TOEKOMSTIGE TOEPASSINGSDATUM

In 2017 zijn, naast degene die zijn opgenomen in Achmea B.V.'s geconsolideerde jaarrekening over 2016, de volgende wijzigingen of interpretaties door de International Accounting Standard Board (IASB) uitgegeven dan wel is de toelichting als opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening 2016 van Achmea B.V. over 2016 omtrent het verwachte effect op Achmea gewijzigd.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

WAARDERINGSGRONDSLAG	BESCHRIJVING	VERWACHT EFFECT OP TOTAAL EIGEN VERMOGEN / NETTORESULTAAT
AMENDMENTS TO IFRS 4 INSURANCE CONTRACTS	De aanpassingen zijn gericht op het adresseren van problemen die veroorzaakt worden door de verschillende effectieve data van de nieuwe standaard voor financiële instrumenten, IFRS 9, en de nieuwe standaard voor verzekeringscontracten (IFRS 17). Door deze verschillende effectieve data ontstaat mogelijk een tijdelijke (accounting) volatiliteit van resultaten vanwege het ontbreken van consistentie tussen de waardering van de beleggingen en verzekeringsverplichtingen. De aanpassingen introduceren twee oplossingen: de overlay en deferral benadering. De overlay benadering geeft alle ondernemingen die verzekeringscontracten uitgeven de mogelijkheid om de volatiliteit in de winst- en verliesrekening die ontstaat als gevolg van de invoering van IFRS 9 te verwerken in het Netto overig totaalresultaat en niet te presenteren als onderdeel van het resultaat. De deferral benadering geeft een onderneming waarvan de activiteiten voornamelijk betrekking hebben op verzekeringen een optionele tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9. Beide benaderingen mogen, indien voldaan is aan de vereisten, worden toegepast tot 2021. Deze aanpassingen zijn nog niet goedgekeurd door de Europese Unie.	Achmea gaat gebruik maken van de tijdelijke uitstelmogelijkheid van IFRS 9. De impact van de introductie van IFRS 9 zal gezamenlijk met de waarderingsgrondslagen van de verzekeringsverplichtingen worden gezien (zie ook hierna, IFRS 17 Insurance contracts). Momenteel wordt de impact hiervan onderzocht.
IFRS 17 INSURANCE CONTRACTS	IFRS 17 vervangt IFRS 4, die in 2004 als interim-standaard werd ingevoerd. IFRS 4 gaf entiteiten de mogelijkheid om gebruik te blijven maken van de nationale verslaggevingstandaarden wat resulteerde in een groot aantal verschillende wijzen van verslaggeving binnen de verzekeringsbranche. Als gevolg hiervan was het moeilijk voor beleggers om de financiële prestaties van verzekeringsmaatschappijen te vergelijken. IFRS 17 geeft uniforme grondslagen voor de opname, waardering, presentatie en toelichting van verzekeringscontracten. Het doel van de standaard is ervoor te zorgen dat in de jaarrekening van een verzekeraar het effect van contracten binnen het toepassingsgebied van IFRS 17 op de financiële positie, prestaties en kasstromen getrouw weergeeft en dat de vergelijkbaarheid met andere entiteiten wordt vergroot. De standaard treedt in werking voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2021, waarbij een eerdere toepassing is toegestaan. Deze standaard is in mei 2017 gepubliceerd door de IASB. De standaard is nog niet door de Europese Unie goedgekeurd.	Achmea beoordeelt momenteel het effect van deze standaard, waarbij rekening wordt gehouden met de interactie met de toekomstige standaard voor financiële instrumenten (IFRS 9).
IFRIC 23 UNCERTAINTY OVER INCOME TAX TREATMENTS	IFRIC 23 geeft nadere toelichting over hoe moet worden omgegaan met onzekerheid in de weergave van inkomstenbelastingeffecten in de jaarrekening. De interpretatie is van kracht vanaf 1 januari 2019.	De interpretatie heeft geen impact op het Totaal eigen vermogen, Nettoresultaat, presentatie en toelichting van Achmea.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

WIJZIGINGEN IN PRESENTATIE

In de eerste helft van 2017 is een aantal wijzigingen doorgevoerd in de rubricering van items in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening en het Geconsolideerd overzicht van de financiële positie. Deze herrubriceringen hebben geen invloed op het Nettoresultaat, Totaal eigen vermogen en winst per aandeel. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.

C CONSOLIDATIE- EN VERSLAGGEVINGSRAAMWERK

De halfjaarrekening van Achmea B.V. omvat alle dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures. Bij het opstellen van deze halfjaarrekening worden schattingen en aannames gebruikt (bijv. voor een aantal in de balans opgenomen activa en verplichtingen en de verantwoorde baten en lasten in de verslagleggingsperiode). De werkelijke uitkomst kan afwijken van deze schattingen. Bij het opstellen van deze halfjaarrekening zijn de aard van gehanteerde aannames en schattingen bij het toepassen van de waarderingsgrondslagen van Achmea en de belangrijkste bronnen voor schattingsonzekerheden dezelfde als bij de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016.

D SEIZOENSINVLOEDEN

Inherent aan het verzekeringsbedrijf en de contractuele verplichtingen van Achmea is dat er sprake is van een zekere mate van seizoensinvloeden. De Bruto premies en de daarmee verband houdende Mutatie in voorziening voor niet-verdiende premies (na aftrek van herverzekering) zijn gebaseerd op de contractuele premie voor de verzekeringscontracten. De ingangsdatum van een groot deel van de verzekeringscontracten is 1 januari van een boekjaar met een contractuele looptijd van een jaar. De Bruto premies zijn gebaseerd op de gehele contractperiode. De premie voor de verzekeringsdekking van toekomstige perioden wordt opgenomen in de Verzekeringsverplichtingen voor niet-verdiende premies. De gerelateerde balansposten Verzekeringsverplichtingen en Vorderingen en overlopende activa hebben dezelfde seizoensinvloeden.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

2. SEGMENT RAPPORTAGE

Segmenten zijn onderdelen van Achmea die regelmatig worden geëvalueerd door de Raad van Bestuur met het oog op het toewijzen van middelen aan en beoordelen van de prestaties van het segment. De volgende segmenten worden onderkend:

- **Schade & Inkomen Nederland:** omvat verzekeringscontracten die door Nederlandse entiteiten zijn uitgegeven om risico's van klanten te dekken die hoofdzakelijk betrekking hebben op motorrijtuigen, onroerend goed, algemene aansprakelijkheid, beroepsongevallen, inclusief arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en verzekeringen voor kort ziekteverzuim.
- **Zorg Nederland:** omvat basis- en aanvullende zorgverzekeringen en medische voorzieningen in Nederland. Het segment Zorg Nederland bestaat uit twee operationele segmenten die zijn samengevoegd tot één te rapporteren segment vanwege hun gelijksoortige economische kenmerken, dat wil zeggen dezelfde soort verzekeringsproducten die door deze operationele segmenten worden verkocht.
- **Pensioen & Leven Nederland:** omvat levens- en pensioenverzekeringen, inclusief unit-linked verzekeringen (beleggingsverzekeringen).
- **Oudedagsvoorzieningen Nederland:** dit segment omvat vermogensbeheer- en pensioenbeheeractiviteiten in Nederland. Tevens omvat dit segment alle activiteiten van Achmea Bank. Deze activiteiten zijn gericht op het verstrekken van hypotheek en producten rond sparen en beleggen aan particulieren in Nederland.
- **Internationale activiteiten:** omvat alle activiteiten buiten Nederland. Het segment Internationaal heeft activiteiten in Australië, Griekenland, Slowakije, Turkije en Ierland. Daarnaast heeft Achmea de intentie om in Canada met een partner een online verzekeraar te starten. De internationale activiteiten bestaan voornamelijk uit verzekeringsactiviteiten. Verzekeringsactiviteiten houden verband met het aanbieden van Schade-, Zorg-, en Levensverzekeringopolissen, inclusief het aanbieden van beleggingscontracten met geen of te verwaarlozen verzekeringsrisico. Bovendien maken geassocieerde deelnemingen waarop het management buiten Nederland grote invloed uitoefent deel uit van dit segment.
- **Overige activiteiten:** dit segment omvat een breed scala aan diverse activiteiten die individueel gezien niet voldoen aan de kwantitatieve vereisten voor afzonderlijke rapportages. Het segment omvat onder andere Independer.nl, Staalbankiers en Achmea Herverzekeringen. Daarnaast vallen beleggingen die niet gerelateerd zijn aan de eerder genoemde segmenten, Shared Service Centers en stafafdelingen, exclusief hun doorbelasting aan de eerder genoemde segmenten, onder dit segment.

De segmenten stellen strategisch, commercieel en financieel beleid op binnen de overkoepelende strategie, prestatiedoelstellingen en de risicobereidheid die door de Raad van Bestuur zijn vastgelegd. Alle gerapporteerde opbrengsten van de segmenten (Bruto premies, Opbrengsten uit bancaire activiteiten en Provisie- en commissiebatens), met uitzondering van de interne herverzekeringcontracten, hebben betrekking op externe klanten.

Achmea gebruikt het operationeel resultaat als maatstaf voor winst of verlies van een segment in plaats van de winst vóór belasting. Operationeel resultaat wordt berekend door winst voor belasting te corrigeren voor bepaalde posten. Dit zijn posten binnen baten en lasten die significant zijn en voortkomen uit gebeurtenissen of transacties die zich duidelijk onderscheiden van de normale bedrijfsactiviteiten en daardoor naar verwachting niet regelmatig zullen voorkomen. Voorbeelden zijn onder andere bijzondere waardeverminderingverliezen op goodwill en resultaat voor belasting gerelateerd aan desinvesteringen van bedrijfsactiviteiten.

Rekening houdend met de relatieve omvang en samenstelling van de bedrijfsactiviteiten van Achmea, zijn er geen klanten geïdentificeerd die afzonderlijk 10% of meer bijdragen aan de opbrengsten (Bruto premie, Bancaire opbrengsten en Provisie- en commissiebatens). De activiteiten van Achmea vinden hoofdzakelijk in Nederland plaats.

De waarderingsgrondslagen van de segmenten zijn hetzelfde als omschreven onder de paragraaf waarderingsgrondslagen. Voor transacties tussen de segmenten wordt uitgegaan van een 'cost-price-plus' tarief. De segmentenresultaten zijn de opbrengsten van elk segment, verminderd met operationele en andere kosten die zijn toegerekend aan het segment. De kosten voor Shared Service Centers en corporate kosten worden aan de segmenten doorberekend op basis van generieke verdeelsleutels.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE PER SEGMENT PER 30 JUNI 2017

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTER-NATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN ¹	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Activa								
Immateriële activa	635		6		76	95		812
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		4	63		78	7		153
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	55	7	1		52	301		416
Vastgoedbeleggingen			1.063		27	49		1.140
Beleggingen	6.576	3.576	32.794	609	2.788	1.217	-2.045	45.514
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders			16.224		2.904			19.127
Kredietportefeuille bankbedrijf				13.239				13.239
Latente belastingvorderingen	-152		771	-26	48	29		670
Overlopende acquisitiekosten			13		128	14		155
Te ontvangen vennootschapsbelasting	166	-6	-188	7	-6	81		54
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	178	8	250		945	89	-162	1.308
Vorderingen en overlopende activa	1.431	11.521	537	198	313	353	-357	13.996
Liquide middelen	46	326	354	243	268	173	-18	1.392
	8.935	15.436	51.888	14.270	7.621	2.408	-2.582	97.976
Activa geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'								
Totaal activa	8.935	15.436	51.888	14.270	7.621	2.408	-2.582	97.976
Eigen vermogen								
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	1.693	3.166	4.125	860	791	-745		9.890
Minderheidsbelang	9							9
Totaal eigen vermogen	1.702	3.166	4.125	860	791	-745		9.899
Verplichtingen								
Verzekeringsverplichtingen	6.826	11.466	29.449		3.460	891	-1.111	50.981
Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen			15.979		237			16.216
Beleggingscontracten					2.752			2.752
Pensioenvoorzieningen					26	-85	948	889
Overige voorzieningen	32	14	6	17	46	225		340
Toevertrouwde middelen bankbedrijf				6.397			-814	5.583
Leningen en opgenomen gelden	38	1	9	6.275		1.717	-1.247	6.792
Derivaten	4		183	658		52		898
Latente belastingverplichting	10							10
Overige schulden	323	789	2.137	63	309	353	-358	3.616
	7.233	12.270	47.763	13.410	6.830	3.153	-2.582	88.077
Verplichtingen geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'								
Totaal verplichtingen	7.233	12.270	47.763	13.410	6.830	3.153	-2.582	88.077
Totaal vermogen en verplichtingen	8.935	15.436	51.888	14.270	7.621	2.408	-2.582	97.976

¹ Binnen het segment Overige activiteiten zijn er intercompany posities met de andere segmenten die negatieve posities tot gevolg kunnen hebben.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE PER SEGMENT PER 31 DECEMBER 2016 *

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTER-NATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN ¹	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Activa								
Immateriële activa	635		7		77	106		825
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		4	56		76	9		145
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	57	7	3		55	309		431
Vastgoedbeleggingen			1.045		38	46		1.129
Beleggingen	6.318	3.477	34.255	657	2.804	1.352	-2.569	46.294
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders			16.163		2.778			18.941
Kredietportefeuille bankbedrijf				13.637		42		13.679
Latente belastingvorderingen	-191		855	-25	48	42	10	739
Overlopende acquisitiekosten			16		125	15		156
Te ontvangen vennootschapsbelasting	203		-247	6	-4	136		94
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	241	8	272		972	135	-231	1.397
Vorderingen en overlopende activa	1.183	5.167	309	73	330	168	-227	7.003
Liquide middelen	38	449	590	693	238	216	-53	2.171
	8.484	9.112	53.324	15.041	7.537	2.576	-3.070	93.004
Activa geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'		11						11
Totaal activa	8.484	9.123	53.324	15.041	7.537	2.576	-3.070	93.015
Eigen vermogen								
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	1.745	3.116	4.021	863	785	-756		9.774
Minderheidsbelang	8							8
Totaal eigen vermogen	1.753	3.116	4.021	863	785	-756		9.782
Verplichtingen								
Verzekeringsverplichtingen	6.407	4.754	30.756		3.535	940	-1.218	45.174
Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen			15.929		242			16.171
Beleggingscontracten					2.613			2.613
Pensioenvoorzieningen		24			34	-88	990	960
Overige voorzieningen	32	10	8	6	35	283		374
Toevertrouwde middelen bankbedrijf				6.480		87	-1.019	5.548
Leningen en opgenomen gelden	36	1	9	6.842		1.707	-1.601	6.994
Derivaten	16	11	728	765		45		1.565
Latente belastingverplichting							10	10
Overige schulden	240	1.205	1.873	85	293	358	-232	3.822
	6.731	6.005	49.303	14.178	6.752	3.332	-3.070	83.231
Verplichtingen geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'		2						2
Totaal verplichtingen	6.731	6.007	49.303	14.178	6.752	3.332	-3.070	83.233
Totaal vermogen en verplichtingen	8.484	9.123	53.324	15.041	7.537	2.576	-3.070	93.015

* In 2017 heeft een herbeoordeling plaatsgevonden van de toewijzing van een aantal balansposten in het Geconsolideerd overzicht van de financiële positie per segment. Om beter inzicht te geven in de ontwikkelingen zijn de vergelijkende cijfers van de segmenten hiervoor aangepast (met uitzondering van het segment Zorg Nederland).

¹ Binnen het segment Overige activiteiten zijn er intercompany posities met de andere segmenten die negatieve posities tot gevolg kunnen hebben.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING PER SEGMENT EERSTE HALFJAAR 2017

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIËN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTERNATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Bruto premies	2.042	13.310	882		615	168	-70	16.947
Herverzekingspremies	-53	-8	-30		-108	-53	67	-185
Mutatie in voorziening voor niet-verdiende premies (na aftrek van herverzekering)	-429	-6.477	-63		-19	-53	3	-7.038
Netto verdiende premies	1.560	6.825	789		488	62		9.724
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures					3	-1		2
Beleggingsopbrengsten	29	12	393		35	5	-18	456
Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen	39	15	-685		-25	1	1	-654
Opbrengsten uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders			619		73			692
Opbrengsten uit bancaire activiteiten				226			-2	224
Provisie- en commissiebatens en opbrengsten uit dienstverleningscontracten		52		76	21	58	-9	198
Overige baten	5	5	9	2	2	-1	1	23
Totale baten (exclusief niet-operationele posten) ¹	1.633	6.909	1.125	304	597	124	-27	10.665
Bruto schaden en uitkeringen	1.138	6.407	1.880		479	114	-84	9.934
Bruto mutaties verzekeringsverplichtingen eigen rekening	-21	235	-278		-67	-114	80	-165
Aandeel herverzekeraars in schaden, uitkeringen en mutaties verzekeringsverplichtingen	-3	-10	-4		-45	3	3	-56
Winstdeling en kortingen voor polishouders	2		-726				1	-723
Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen			47		-5		1	43
Reële waardemutaties en uitkeringen uit hoofde van beleggingscontracten					64			64
Bedrijfskosten met betrekking tot verzekeringsactiviteiten	388	231	93		120	31		863
Overige bedrijfskosten	10	3		137	31	82		263
Bancaire lasten				163			-25	138
Rente en vergelijkbare lasten	2		1			30	-2	31
Overige lasten	12	15	10		14		-1	50
Totale lasten (exclusief niet-operationele posten) ¹	1.528	6.881	1.023	300	591	146	-27	10.442
Operationeel resultaat	105	28	102	4	6	-22		223
Transactieresultaten (fusies en overnames)				-9		11		2
Resultaat voor belasting	105	28	102	-5	6	-11		225
Vennootschapsbelasting								54
Nettoresultaat								171
Kostenratio ²	24,9%	3,4%			23,3%			
Schaderatio ^{2,3}	69,3%	97,2%			74,4%			
Gecombineerde ratio ^{2,3}	94,2%	100,6%			97,7%			
Afschrijvingskosten	1	1	1	0	10	27		40
Bijzondere waardevermindervingsverliezen	1	1	4	-8	0	-6		-8

¹ Totale baten en Totale lasten worden in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening per segment exclusief niet-operationele posten gepresenteerd. De bedragen in bovenstaande tabel kunnen met de Geconsolideerde winst- en verliesrekening als volgt worden gereconcilieerd: Transactieresultaten (aankopen en verkopen) zijn in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening opgenomen onder Overige baten en Overige lasten.

² De ratio's van het segment Internationale activiteiten hebben zowel betrekking op Schade & Inkomen als op Zorgverzekeringen.

³ De ratio's van het segment Schade & Inkomen Nederland zijn gecorrigeerd voor technische interest.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING PER SEGMENT EERSTE HALFJAAR 2016 *

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTERNATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Bruto premies	2.011	13.106	992		603	349	-117	16.944
Herverzekingspremies	-99	-3	-37		-103	-96	112	-226
Mutatie in voorziening voor niet-verdiende premies (na aftrek van herverzekering)	-373	-6.312	-74		-29	-128	5	-6.911
Netto verdiende premies	1.539	6.791	881		471	125		9.807
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures					5	-4		1
Beleggingsopbrengsten	45	11	395	3	45	5	-22	482
Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen	1	3	2.612		83	-79		2.620
Opbrengsten uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders			412		-12		1	401
Opbrengsten uit bancaire activiteiten				249		8		257
Provisie- en commissiebatens en opbrengsten uit dienstverleningscontracten		46		76	20	64	-8	198
Overige baten	7	7	5		2	-4	-1	16
Totale baten (exclusief niet-operationele posten) ¹	1.592	6.858	4.305	328	614	115	-30	13.782
Bruto schaden en uitkeringen	1.090	6.412	2.189		466	27	-25	10.159
Bruto mutaties verzekeringsverplichtingen eigen rekening	332	172	-433		102	72	-114	131
Aandeel herverzekeraars in schaden, uitkeringen en mutaties verzekeringsverplichtingen	-149		-13		-94	-138	141	-253
Winstdeling en kortingen voor polishouders	-1		2.309					2.308
Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	-13		-58		-24		-1	-96
Reële waardemutaties en uitkeringen uit hoofde van beleggingscontracten					5			5
Bedrijfskosten met betrekking tot verzekeringsactiviteiten	437	257	118		116	77		1.005
Overige bedrijfskosten	11	3		140	21	130		305
Bancaire lasten				199		3	-27	175
Rente en vergelijkbare lasten	2		2			31	-3	32
Overige lasten	7	12	4	2	14	14	-1	52
Totale lasten (exclusief niet-operationele posten) ¹	1.716	6.856	4.118	341	606	216	-30	13.823
Operationeel resultaat	-124	2	187	-13	8	-101		-41
Transactieresultaten (fusies en overnames)						-6		-6
Resultaat voor belasting	-124	2	187	-13	8	-107		-47
Vennootschapsbelasting								-21
Nettoresultaat								-26
Kostenratio ²	28,4%	3,8%			23,1%			
Schaderatio ^{2,3}	79,4%	97,0%			76,4%			
Gecombineerde ratio ^{2,3}	107,8%	100,8%			99,5%			
Afschrijvingskosten	2	1	1		10	31		45
Bijzondere waardevermindervingsverliezen	3	7	7	2		1		20

* In 2017 heeft een herbeoordeling plaatsgevonden op een aantal posten in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening per segment. Om beter inzicht te geven in de ontwikkelingen zijn de vergelijkende cijfers voor enkele posten van de segmenten Schade & Inkomen Nederland, Zorg Nederland en Internationale activiteiten hiervoor aangepast.

¹ Totale baten en Totale lasten worden in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening per segment exclusief niet-operationele posten gepresenteerd. De bedragen in bovenstaande tabel kunnen met de Geconsolideerde winst- en verliesrekening als volgt worden gereconcilieerd: Transactieresultaten (aankopen en verkopen) zijn in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening opgenomen onder Overige lasten.

² De ratio's van het segment Internationale activiteiten hebben zowel betrekking op Schade & Inkomen als op Zorgverzekeringen.

³ De ratio's van het segment Schade & Inkomen Nederland zijn gecorrigeerd voor technische interest.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

3. REËLE WAARDE HIËRARCHIE

Deze toelichting geeft een overzicht van activa en verplichtingen die na eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze activa en verplichtingen worden ingedeeld in drie categorieën op basis van het belang van de in de markt waarneembare inputs om de reële waarde te bepalen (reële waarde hiërarchie). De hiërarchie bestaat uit de volgende categorieën:

- Categorie 1: Genoteerde prijzen (niet-gecorrigeerd) op actieve markten voor identieke activa of schulden.
- Categorie 2: Waarderingstechnieken op basis van waarneembare inputs, hetzij direct (dat wil zeggen als prijzen), hetzij indirect (afgeleid van prijzen). Deze categorie heeft betrekking op activa en verplichtingen die worden gewaardeerd op basis van genoteerde prijzen op actieve markten voor vergelijkbare activa en verplichtingen, genoteerde prijzen voor identieke of vergelijkbare activa en verplichtingen op minder actieve markten of waarderingstechnieken waar alle belangrijke inputs direct of indirect waarneembaar zijn vanuit de marktgegevens.
- Categorie 3: Waarderingstechnieken gebaseerd op belangrijke niet-waarneembare inputs. Deze categorie omvat alle activa en verplichtingen waarvoor de waarderingstechniek inputs omvat die niet zijn gebaseerd op waarneembare gegevens en waarbij de niet-waarneembare inputs een belangrijk effect hebben op de waardering van de activa en verplichtingen, zoals beleggingen in vastgoed, durfkapitaal en private equity, consumptieve kredieten en hypothecaire leningen en voorschotten die deel uitmaken van de Kredietportefeuille bankbedrijf.

Liquide middelen worden geclassificeerd als categorie 1 wanneer hierop geen restricties van toepassing zijn. Commercial paper, onderdeel van deposito's bij kredietinstellingen, wordt geclassificeerd als categorie 1 vanwege het feit dat het wordt verhandeld op geldmarkten. Overige deposito's bij kredietinstellingen worden over het algemeen geclassificeerd als categorie 2 vanwege het feit dat deze niet worden verhandeld en hierop restricties van toepassing zijn.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS OP 30 JUNI 2017

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 30 JUNI 2017
Financiële activa				
<i>Terugkerende reële waardebeoordeling</i>				
Beleggingen				
aandelen en soortgelijke beleggingen	1.514	838	835	3.187
vastrentende beleggingen	26.815	2.582	6.587	35.984
derivaten	5	3.469		3.474
overige financiële instrumenten	40	57		97
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders				
aandelen en soortgelijke beleggingen	4.826	1.457	2	6.285
obligaties en overige vastrentende beleggingen	3.586	145		3.731
derivaten		397		397
liquide middelen en overige financiële beleggingen	456	7.831		8.287
Kredietportefeuille bankbedrijf			254	254
Liquide middelen	1.392			1.392
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	38.634	16.776	7.678	63.088
Financiële verplichtingen				
Beleggingscontracten		2.752		2.752
Leningen en opgenomen gelden		8		8
Derivaten	1	877	20	898
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	1	3.637	20	3.658

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

FINANCIËLE INSTRUMENTEN TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS OP 31 DECEMBER 2016

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2016
Financiële activa				
<i>Terugkerende reële waardebeoordeling</i>				
Beleggingen				
aandelen en soortgelijke Beleggingen *	1.428	1.108	887	3.423
vastrentende beleggingen	27.397	2.581	5.849	35.827
derivaten	2	4.079		4.081
overige financiële instrumenten	38	54		92
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders				
aandelen en soortgelijke Beleggingen *	4.731	1.542	4	6.277
obligaties en overige vastrentende beleggingen	3.532	128		3.660
derivaten		380		380
liquide middelen en overige financiële beleggingen	356	7.816		8.172
Kredietportefeuille bankbedrijf			261	261
Liquide middelen	2.171			2.171
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	39.655	17.688	7.001	64.344
Financiële verplichtingen				
Beleggingscontracten		2.613		2.613
Leningen en opgenomen gelden		9		9
Derivaten *	1	1.543	21	1.565
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	1	4.165	21	4.187

* In 2017 heeft voor aandelen en soortgelijke beleggingen en derivaten een herbeoordeling van de classificatie plaatsgevonden van categorie 2 naar categorie 3 (€309 miljoen). Om beter inzicht te geven in de ontwikkelingen in deze posten zijn de vergelijkende cijfers overeenkomstig aangepast.

In het eerste halfjaar van 2017 geen wijzigingen in de reële waarde hiërarchie

Ieder rapportagemoment beoordeelt Achmea de classificatie van activa en verplichtingen die zijn gewaardeerd tegen de reële waarde. Voor de bepaling van de classificatie in de reële waarde hiërarchie is een belangrijke mate van inschatting vereist, bijvoorbeeld het belang van (niet-)waarneembare inputs die worden gebruikt voor het bepalen van de reële waarde of met betrekking tot de marktactiviteit. Bij inactieve markten is een beoordeling vereist van de waarderingstechnieken die worden gebruikt om de reële waarde te bepalen, evenals van de interpretatie van de categorie van de (markt)gegevens die wordt gebruikt. De uitkomst van het classificatieproces kan daardoor verschillen per verslagperiode. Het beleid van Achmea is om de categorie binnen de reële waarde hiërarchie iedere verslagperiode te bepalen en overboekingen naar en van de categorieën binnen de reële waarde hiërarchie aan het begin van de verslagperiode in de balans te verwerken. In het eerste halfjaar van 2017 zijn geen wijzigingen aangebracht in de categorisering, met uitzondering van de hiervoor in de voetnoot genoemde herbeoordelingen waarvoor de vergelijkende cijfers over 2016 zijn aangepast.

Gebruikte waarderingstechnieken en waarderingsprocessen binnen Achmea voor categorie 2 en 3 waarderungen

Afhankelijk van de financiële instrumenten heeft Achmea waarderingsrichtlijnen en procedures opgesteld voor het bepalen van de reële waarde. De waarderingsrichtlijnen en procedures voor het bepalen van de reële waarde zijn dezelfde als die gehanteerd voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

Verloopoverzicht van categorie 3 Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis

FINANCIËLE ACTIVA / FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

(€ MILJOEN)

	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO POLISHOUDERS	KREDIET- PORTEFEUILLE BANKBEDRIJF	ACTIVA TOTAAL 2017	DERIVATEN	VERPLICHTINGEN TOTAAL 2017
Balans op 1 januari	886	5.850	4	261	7.001	21	21
Beleggingen en verstrekte leningen	20	894	3	0	917		
Desinvesteringen en verkopen	-93	-151	-5	-7	-256		
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	-7	-9		0	-16	-1	-1
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat	29	3		0	32		
Balans per 30 juni	835	6.587	2	254	7.678	20	20

FINANCIËLE ACTIVA / FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

(€ MILJOEN)

	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN *	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO POLISHOUDERS *	KREDIET- PORTEFEUILLE BANKBEDRIJF	ACTIVA TOTAAL 2016	DERIVATEN *	VERPLICHTINGEN TOTAAL 2016
Balans op 1 januari	865	3.777	6	289	4.937	14	14
Beleggingen en verstrekte leningen	70	1.099			1.169		
Desinvesteringen en verkopen	-63	-95		-15	-173		
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening				1	1	2	2
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat	-2	108			106		
Mutaties als gevolg van herrubricering		-87			-87		
Balans per 30 juni	870	4.802	6	275	5.953	16	16

* In 2017 heeft voor aandelen en soortgelijke beleggingen en derivaten een herbeoordeling van de classificatie plaatsgevonden van categorie 2 naar categorie 3 (totaal €304 miljoen). Om beter inzicht te geven in de ontwikkelingen in deze posten zijn de vergelijkende cijfers overeenkomstig aangepast.

Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat met betrekking tot Aandelen en soortgelijke beleggingen en Vastrentende beleggingen worden gepresenteerd als onderdeel van de mutaties in de herwaarderingsreserve. Mutaties in de reële waarde met betrekking tot Kredietportefeuille bankbedrijf opgenomen in de Winst- en verliesrekening worden gepresenteerd als onderdeel van Opbrengsten uit bancaire activiteiten.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

Belangrijke niet-waarneembare inputs voor als categorie 3 geclassificeerde Financiële instrumenten gewaardeerd tegen de reële waarde op een regelmatige basis

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 30 JUNI 2017 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET-WAARNEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	835	Netto vermogenswaarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen	6.587	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	142 - 360 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking ('shadow accounting').
Aandelen en soortgelijke beleggingen voor rekening en risico polishouders	2	Netto vermogenswaarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Kredietportefeuille bankbedrijf	254	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	84-251 (bp)	Een stijging van 10 basispunten leidt tot €0,9 miljoen lagere opbrengsten in de Winst- en verliesrekening.
Derivaten	20	Black Scholes model	Onder liggende waarde aandelen	N.v.t.	Een stijging van 10% leidt tot €3 miljoen hogere opbrengsten in de Winst- en verliesrekening.

De post Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaat voornamelijk uit beleggingen in private equity, ter hoogte van €309 miljoen (31 december 2016: €323 miljoen) en Infrastructuur fondsen ter hoogte van €247 miljoen (31 december 2016: €267 miljoen). De private equity beleggingen hebben een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. Omdat voor het grootste deel van deze beleggingen de reële waarde wordt bepaald op basis van de intrinsieke waarde zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of de beherend vennoot, is er geen belangrijke niet-waarneembare input of combinatie van inputs die kan worden gebruikt om een gevoeligheidsanalyse uit te voeren voor deze portefeuille.

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2016 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET-WAARNEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	887	Netto vermogenswaarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen	5.849	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	143 - 403 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking ('shadow accounting').
Aandelen en soortgelijke beleggingen voor rekening en risico polishouders	4	Netto vermogenswaarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Kredietportefeuille bankbedrijf	261	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	116 - 260 (bp)	Een stijging van 10 basispunten leidt tot €0,9 miljoen lagere opbrengsten in de Winst- en verliesrekening.
Derivaten	21	Black Scholes model	Onder liggende waarde aandelen	N.v.t.	Een stijging van 10% leidt tot €3 miljoen hogere opbrengsten in de Winst- en verliesrekening.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

Financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen de reële waarde, waarvan de reële waarde wordt vermeld

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle financiële instrumenten die niet zijn gewaardeerd tegen de reële waarde, maar waarvan de reële waarde wordt vermeld in de toelichting.

(€ MILJOEN)

	BOEKWAARDE PER 30 JUNI 2017	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 30 JUNI 2017
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Financiële activa					
Beleggingen					
Deposito's bij herverzekeraars	607			607	607
Overige financiële instrumenten	2.165		2.462		2.462
Kredietportefeuille bankbedrijf					
Kredietinstellingen	996		996		996
Leningen	11.989		1	12.374	12.375
Financiële verplichtingen					
Toevertrouwde middelen bankbedrijf	5.583		5.601		5.601
Leningen en opgenomen gelden					
Deposito's van kredietinstellingen	52		52		52
Bankleningen met zekerheidsstelling	1.693		1.677		1.677
Leningen zonder zekerheidsstelling	4.509	991	3.618		4.609
Achtergestelde leningen	506	566	9		575
Overig	24		23		23

(€ MILJOEN)

	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2016	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2016
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Financiële activa					
Beleggingen					
Deposito's bij herverzekeraars	643			643	643
Overige financiële instrumenten	2.228		2.519		2.519
Kredietportefeuille bankbedrijf					
Kredietinstellingen	1.132		1.132		1.132
Leningen	12.286		43	12.513	12.556
Financiële Verplichtingen					
Toevertrouwde middelen bankbedrijf	5.548		5.576		5.576
Leningen en opgenomen gelden					
Deposito's van kredietinstellingen					
Bankleningen met zekerheidsstelling	2.077		2.049		2.049
Leningen zonder zekerheidsstelling	4.382	1.008	3.581		4.589
Achtergestelde leningen	506	544	10		554
Overig	20		20		20

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

4. ACTIVA EN VERPLICHTINGEN AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP EN DESINVESTERINGEN

Winnock B.V.

Achmea heeft op 1 juli 2016 overeenstemming bereikt over de verkoop van de aandelen in Winnock B.V., een bedrijf actief op het gebied van re-integratie dienstverlening. De transactie is in de eerste helft van 2017 afgerond. Winnock B.V. was een 100% dochter van Achmea Services N.V. en is verantwoord in het segment Overige activiteiten. Per 31 december 2016 waren de activa en passiva van Winnock B.V. opgenomen onder de 'Activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop'. Na de afronding van de transactie in de eerste helft van 2017 zijn de activa en passiva van Winnock B.V. niet meer in de balans opgenomen. Het voorlopige verkoopresultaat van €2,5 miljoen is verantwoord onder de Overige baten. Het definitieve verkoopresultaat is afhankelijk van de resultaten van Winnock B.V. in 2017 en 2018.

Staalbankiers N.V.

Achmea heeft op 8 augustus 2016 overeenstemming bereikt over de verkoop van een groep van activa (disposal group) van Staalbankiers N.V., waaronder de verkoop van de vermogensbeheeractiviteiten, toevertrouwde middelen en tevens de merknaam. Staalbankiers N.V. is een 100% dochter van Achmea B.V. en is verantwoord in het segment Overige activiteiten. De transactie is in de eerste helft van 2017 afgerond. Het uiteindelijke verkoopresultaat, dat afhankelijk was van de waarde van het overgedragen en beheerd vermogen, is €12,3 miljoen, hiervan is €7,8 miljoen verantwoord onder de Overige baten in het eerste halfjaar van 2017.

Gedeeltelijke overdracht dienstverleningsactiviteiten bedrijfstakpensioenfondsen Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V.

Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. (onderdeel van het segment Oudedagsvoorziening Nederland) maakte eind vorig jaar bekend haar dienstverlening aan bedrijfstakpensioenfondsen in twee jaar af te bouwen. In 2017 is besloten tot een collectieve overgang van een gedeelte van deze activiteiten naar Centric, waarvoor op 12 juli 2017 een koopovereenkomst met Centric is aangegaan. Op grond van deze overeenkomst zullen, na vervulling van de opschortende voorwaarden, de contractuele verhoudingen met de betreffende bedrijfstakpensioenfondsen per 1 september 2017 worden overgenomen door Centric. Als onderdeel van de transactie is overeengekomen dat Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. een betaling doet ter compensatie van een deel van de door Centric te plegen investeringen. Maximaal 85,2 FTE van Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. komen als gevolg van de transactie in dienst van Centric. De kosten in verband met de gedeeltelijke overdracht van de dienstverleningsactiviteiten aan Centric zijn verwerkt in het resultaat van het eerste halfjaar 2017 onder de Overige lasten.

5. IMMATERIËLE ACTIVA

	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Goodwill	652	652
Software *	59	60
Merknaam	7	8
Waarde van verworven verzekeringsportefeuille	9	11
Distributie netwerken	85	94
	812	825

* In de categorie Software is een bedrag van €18 miljoen (31 december 2016: €17 miljoen) aan intern ontwikkelde software opgenomen.

Mutaties in de Immateriële activa hebben voornamelijk betrekking op afschrijvingen en voor een kleiner deel op aangeschafte en zelf ontwikkelde software.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

6. VASTGOEDBELEGGINGEN

De mutatie in de reële waarde van vastgoedbeleggingen bedroeg in het eerste halfjaar van 2017 €30 miljoen (eerste halfjaar 2016: €4 miljoen). Deze mutatie is in de Winst- en verliesrekening gepresenteerd als onderdeel van Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.

	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Woningen	484	465
Retail	315	324
Kantoren	300	298
Overige	41	42
Totaal	1.140	1.129

7. BELEGGINGEN

BELEGGINGEN GECLASSIFICEERD NAAR SOORT

	(€ MILJOEN)			
	BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP	TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDE-VERANDERINGEN IN DE WINST- EN VERLIESREKENING	LENINGEN EN VORDERINGEN	30 JUNI 2017
Aandelen en soortgelijke beleggingen	2.877	310		3.187
Vastrentende beleggingen *	31.384	4.600	607	36.591
Derivaten		3.474		3.474
Overige beleggingen	64	33	2.165	2.262
	34.325	8.417	2.772	45.514

	(€ MILJOEN)			
	BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP	TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDE-VERANDERINGEN IN DE WINST- EN VERLIESREKENING	LENINGEN EN VORDERINGEN	31 DECEMBER 2016
Aandelen en soortgelijke beleggingen	2.868	555		3.423
Vastrentende beleggingen *	31.104	4.723	643	36.470
Derivaten		4.081		4.081
Overige beleggingen	60	32	2.228	2.320
	34.032	9.391	2.871	46.294

* Met uitzondering van spaarrekeningen gekoppeld aan levensverzekeringscontracten. Deze worden gepresenteerd als onderdeel van Overige beleggingen.

Onder Aandelen en soortgelijke beleggingen is op 30 juni 2017 een bedrag van €265 miljoen (31 december 2016: €286 miljoen) opgenomen aan beleggingen in vastgoedbeleggingsfondsen. Bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot beleggingen bedroegen in het eerste halfjaar van 2017 €8 miljoen (eerste halfjaar 2016: €18 miljoen), die in de Winst- en verliesrekening zijn gepresenteerd als onderdeel van de Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

VASTRENTENDE BELEGGINGEN

	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Obligaties		
Staatsobligaties en door de overheid gegarandeerde obligaties		
Nederland	7.975	8.921
Duitsland	3.699	4.141
Frankrijk	1.207	1.343
Finland	483	448
Oostenrijk	478	504
België	312	312
Ierland	298	310
Door de overheid gegarandeerde obligaties	1.007	838
Europese overheidsinstellingen	521	590
Overig	1.057	904
Gesecuritiseerde obligaties		
'Asset backed'	866	954
'Covered'	537	560
Bedrijfsobligaties	9.319	8.415
Converteerbare obligaties	309	302
Leningen en hypotheke		
Investeringskredieten	894	1.009
Leningen en hypotheke aan polishouders	20	19
Overige leningen en hypotheke	6.586	5.850
Deposito's bij kredietinstellingen		
Deposito's bij de Europese Unie	260	241
Overig	156	166
Totaal	35.984	35.827

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

8. VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN

	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Schadeverzekering		
Niet-verdiende premies	1.713	1.254
Voorziening voor premietekorten en lopende risico's	46	50
Te betalen schaden (inclusief IBNR)	5.982	6.011
Winstdeling en kortingen voor polishouders	28	26
Totaal Schadeverzekering	7.769	7.341
Zorgverzekering		
Niet-verdiende premies	6.758	28
Voorziening voor premietekorten en lopende risico's	191	435
Te betalen schaden (inclusief IBNR)	4.625	4.388
Totaal Zorgverzekering	11.574	4.851
Levensverzekering		
Voorziening voor levensverzekeringen	24.977	25.248
Overlopende rentestandkortingen	-28	-32
Netto voorziening voor levensverzekeringen	24.949	25.216
Winstdeling en kortingen voor polishouders	6.689	7.766
Totaal Levensverzekering	31.638	32.982
Totaal Verzekeringsverplichtingen	50.981	45.174

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

9. PENSIOENVOORZIENINGEN

Achmea kent een pensioenregeling voor het merendeel van de medewerkers. De pensioenregeling, die wordt uitgevoerd door Stichting Pensioenfonds Achmea, is van toepassing voor de meerderheid van de ruim 12.000 medewerkers in Nederland en is een zogenaamde collectieve vaste bijdrageregeling (CDC-regeling). De verplichting van Achmea is beperkt tot het betalen van de overeengekomen premie voor het huidige dienstjaar. Achmea's toegezegde pensioenverplichting is grotendeels gerelateerd aan opgebouwde rechten met betrekking tot voormalig toegezegde pensioenverplichtingen. Deze toegezegde pensioenverplichtingen zijn van toepassing in Nederland, Ierland en voor een beperkt bedrag in Griekenland. Een uitkering ten behoeve van medische kosten is niet opgenomen in deze regeling.

	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Huidige waarde van toegezegde pensioenverplichting	968	1.119
Reële waarde van totale beleggingen die toegezegde pensioenverplichtingen afdekken	-1.027	-1.147
Reële waarde van niet-kwalificerende beleggingen die toegezegde pensioenverplichtingen afdekken	948	988
Niet gedekte positie	889	960
Effect van beperking in activering		
Nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten	889	960

Alle belangrijke actuariële aannames, gebruikt om de toegezegde pensioenverplichting te berekenen, zijn dezelfde als beschreven in geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016.

Als gevolg van een wijziging in de voorwaarden van de pensioenregeling Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars is deze regeling met ingang van eind april 2017 gereclassificeerd van een toegezegd pensioenregeling naar een toegezegde bijdrageregeling. Deze reclassificatie, onder IFRS aangemerkt als een wijziging van de pensioenregeling, zorgt voor een vrijval van de hieraan gerelateerde pensioenvoorziening van €25,6 miljoen met eenzelfde bate in de winst-en-verliesrekening, gepresenteerd als onderdeel van de Bedrijfskosten. De vrijval is gebaseerd op de aanwezige pensioenvoorziening ultimo 2016. De pensioenvoorziening is op de reclassificatiedatum niet herberekend gelet op de beperkte volatiliteit in de pensioenvoorziening in de afgelopen drie jaar en de beperkte wijziging in de voor de berekening van de voorziening te hanteren disconteringscurve tussen 31 december 2016 en de reclassificatiedatum.

10. LENINGEN EN OPGENOMEN GELDEN

De Bancaire activiteiten van Achmea worden onder andere gefinancierd door verpanding van hypothecaire vorderingen als zekerheidsstelling voor leningen. Hiervoor worden door Achmea Bank N.V. obligaties uitgegeven op grond van het financieringsprogramma voor leningen zonder zekerheidsstellingen van €10 miljard, het financieringsprogramma voor obligaties met zekerheidsstellingen van €10 miljard en verschillende door woninghypotheken gedekte effecten, uitgegeven door afzonderlijke entiteiten (SPV's) waarover Achmea Bank N.V. zeggenschap heeft. Deze obligatieleningen zijn in verschillende basisvaluta uitgegeven. De boekwaarde van deze hypothecaire leningen voor woningen is €4,7 miljard (31 december 2016: €5,5 miljard).

De Leningen en opgenomen gelden van Achmea zijn in het eerste halfjaar van 2017 met €0,2 miljard afgenomen, met name als gevolg van de aflossing van DMPL X bij Achmea B.V.'s dochtermaatschappij Achmea Bank N.V. van €0,5 miljard.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

11. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Met uitzondering van hetgeen hieronder is vermeld, zijn de Niet uit de balans blijken rechten en verplichtingen per 30 juni 2017 niet significant gewijzigd ten opzichte van 31 december 2016.

Achmea verstrekt hypothecaire leningen voor eigen rekening en voor rekening en risico van haar klanten (pensioenfondsen). In deze hoedanigheid kent zij onherroepelijke faciliteiten die voortvloeien uit de verstrekte offertes voor hypothecaire leningen. Indien de klanten de offertes accepteren heeft Achmea de verplichting om €1.474 miljoen (31 december 2016: €748 miljoen) aan hypothecaire leningen te verstrekken. Tegenover deze verplichting staat een ontvangen garantie van €389 miljoen (31 december 2016: €157 miljoen). De toename hangt samen met het beleggingsbeleid van Achmea en de ontwikkeling van de hypotheekmarkttarieven in het eerste halfjaar van 2017.

12. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

In het eerste halfjaar van 2017 was de aard van de transacties met verbonden partijen vergelijkbaar met de transacties met verbonden partijen over 2016. Voor meer informatie over de aard van de transacties met verbonden partijen in 2016 wordt verwezen naar toelichting 30 Transacties met verbonden partijen in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

13. KAPITAALMANAGEMENT

Solvency II is het solvabiliteitsregime voor verzekeraars van de Europese Unie dat per 1 januari 2016 van kracht is. Hieronder zijn de Solvency II uitkomsten per 30 juni 2017 opgenomen. De berekeningen ten behoeve van het bepalen van de solvabiliteitsratio per 30 juni 2017 zijn gebaseerd op onze huidige inzichten van de economische situatie en de ons ter beschikking staande informatie en representeren onze beste inschatting. De guidance van De Nederlandsche Bank inzake de doorrekening van de correctie voor het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen (LACDT) is in de berekeningen bij de halfjaarcijfers over 2017 verwerkt.

In onderstaande tabel zijn de Solvency II uitkomsten opgenomen, waarbij het vereist kapitaal is berekend met het door het college van toezichthouders goedgekeurde partiel intern model. Voor de scope van het intern model wordt verwezen naar de kapitaal- en risicomangement paragraaf in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016. De andere risico's worden berekend met de standaardformule van Solvency II.

SOLVABILITEITSRATIO

	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	8.735	8.345
Vereist kapitaal	4.713	4.623
Surplus	4.022	3.722
Ratio (%)	185%	181%

De Solvency II ratio is met 4%-pt gestegen tot 185% (31 december 2016: 181%). Dit hangt vooral samen met een toename van het toegestaan eigen vermogen als gevolg van positieve financiële resultaten, positieve effecten als gevolg van ontwikkelingen op financiële markten en een aanpassing van de kostenaanname en ervaringssterfte binnen het Nederlandse Levenbedrijf. Het vereist kapitaal is beperkt gestegen met als belangrijkste ontwikkelingen een toename van het marktrisico en een afname van het levenrisico.

Na het vaststellen van de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. over 2016 is op basis van nieuw verkregen informatie het inzicht in de schadelast van de zorgentiteiten binnen Achmea herzien. Als gevolg van dit gewijzigde inzicht is de solvabiliteitsratio van één van de verzekeringsdochter binnen Achmea, FBTO Zorgverzekeringen N.V., per 31 december 2016 onder de wettelijke norm van 100% vastgesteld. Naar aanleiding hiervan is een achtergestelde lening verstrekt waarna weer aan de eis voldaan wordt. Gelet op de gebleken gevoeligheden wordt in het tweede halfjaar gekeken naar versterking van de kapitaalpositie overeenkomstig het geldende kapitaalbeleid.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de vereiste kapitalen van de risico's van Achmea aan de hand van de Solvency Capital Requirement (SCR) uitkomsten zoals berekend met het partieel intern model.

SOLVENCY CAPITAL REQUIREMENT	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Marktrisico	2.475	2.291
Tegenpartijrisico	588	560
Levenrisico	1.758	1.861
Zorgrisico	1.854	1.861
Schaderisico	783	770
Immateriële activa	5	4
Diversificatie	-2.670	-2.645
Basic Solvency Capital Requirement	4.793	4.702
Verliescompensatievermogen	-700	-706
Operationeel risico	592	596
Solvency Capital Requirement (Cons)	4.685	4.592
SCR Other Financial Sectors & Other entities	28	31
Solvency Capital Requirement	4.713	4.623

Hieronder is de opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen ('Eligible own funds') opgenomen. Dit bestaat uit het aanwezige eigen vermogen (op economische grondslagen) en de achtergestelde leningen die kunnen worden gekwalificeerd als eigen vermogen. Dit vermogen dient als buffer om risico's en financiële verliezen op te kunnen vangen.

TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN	(€ MILJOEN)	
	30 JUNI 2017	31 DECEMBER 2016
Tier 1	6.765	6.296
Tier 2	1.309	1.356
Tier 3	661	693
Totaal toegestaan Solvency II eigen vermogen	8.735	8.345

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

De opbouw van het eigen vermogen onder de Solvency II regelgeving is niet gelijk aan het eigen vermogen van IFRS. Onder Solvency II wordt het eigen vermogen van de verzekeringsentiteiten, ondersteunende en overige entiteiten meegenomen. Het eigen vermogen van het bancaire bedrijf en vermogensbeheer worden bij Solvency II in aftrek genomen. In de tabel hierna wordt de opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen en de relatie met het IFRS eigen vermogen weergegeven.

AANSLUITING TUSSEN HET IFRS EIGEN VERMOGEN EN TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

	30 JUNI 2017	(€ MILJOEN) 31 DECEMBER 2016
IFRS eigen vermogen	9.899	9.782
Achtergestelde leningen, kwalificeerbaar als eigen vermogen onder IFRS	-1.350	-1.350
Ingekochte eigen aandelen	235	235
Totaal IFRS overschot van activa -/- verplichtingen	8.784	8.677
Solvency II herwaarderingen	-713	-866
Totaal overschot gebaseerd op economische waarde van activa -/- verplichtingen	8.071	7.801
Achtergestelde leningen, kwalificeerbaar als eigen vermogen onder Solvency II en eigen vermogen componenten vallend onder de overgangsmatregelen ("grandfathering")	1.909	1.956
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	9.980	9.757
Restricties	-25	-23
Te verwachten dividenden, uitkeringen en kosten	-27	-91
Niet kwalificeerbaar eigen vermogen als gevolg van tier 3 restrictie	0	-122
Ingekochte eigen aandelen	-235	-235
Eigen vermogen in bancaire en beleggingsinstellingen (CRD IV)	-958	-941
Toegestaan Solvency II eigen vermogen na aanpassingen	8.735	8.345

Toelichting op de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening

14. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum bekend die tot vermelding in de halfjaarrekening moeten leiden.

ONDERTEKENING VAN DE VERKORTE GECONSOLIDEERDE HALFJAARREKENING

Zeist, 15 augustus 2017

Raad van Commissarissen

A.W. (Aad) Veenman, Voorzitter
A.J.A.M. (Antoon) Vermeer, Vice-voorzitter
P.H.M. (Petri) Hofsté
S.T. (Joke) van Lonkhuijzen-Hoekstra
M. (Mijntje) Lückerath-Rovers
A.C.W. (Lineke) Sneller
W.H. (Wim) de Weijer
R.Th. (Roel) Wijmenga

Raad van Bestuur

W.A.J. (Willem) van Duin, Voorzitter
R. (Roelof) Konterman, Vice-voorzitter
M.A.N. (Michel) Lamie, CFO
R. (Robert) Otto
B.E.M. (Bianca) Tetteroo
H. (Henk) Timmer, CRO

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijk accountant

BEOORDELINGSVERKLARING

Aan: de raad van bestuur en raad van commissarissen van Achmea B.V.

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarrapport opgenomen verkorte geconsolideerde halfjaarrekening van Achmea B.V. te Zeist bestaande uit het geconsolideerd overzicht van de financiële positie per 30 juni 2017, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaal resultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen en het verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 juni 2017 en de toelichting, beoordeeld. De raad van bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de tussentijdse financiële informatie verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit'. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de verkorte geconsolideerde halfjaarrekening over de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 juni 2017 niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Amsterdam, 15 augustus 2017

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door R.A.J. Swaak RA